

Krótką historia integracji europejskiej

Posted on 5 lutego, 2026

Od unii gospodarczej do unii politycznej

UE jest jedyną w swoim rodzaju unią gospodarczą i polityczną między 27 krajami europejskimi, które razem zajmują większą część kontynentu.

Załączek UE powstał po drugiej wojnie światowej. Pierwsze etapy integracji polegały na usprawnieniu współpracy gospodarczej zgodnie z zasadą, że kraje, które prowadzą ze sobą wymianę handlową, odnoszą z niej korzyści, a zatem będą raczej unikać konfliktów.

I tak w 1952 r. utworzono **Europejską Wspólnotę Węgla i Stali** (EWWiS). Wśród krajów założycielskich znalazły się: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy.

W 1958 r. utworzono **Europejską Wspólnotę Gospodarczą** (EWG). Na początku ściślejsza współpraca gospodarcza obejmowała sześć krajów: Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, Niemcy i Włochy. Od tego czasu przystąpiło kolejnych 22 członków i udało się utworzyć ogromny jednolity rynek (tzw. rynek wewnętrzny), który nieustannie rozwija swój potencjał.

Wspólnota, która na początku była wyłącznie unią gospodarczą, stopniowo zaczęła obejmować różne obszary polityki: od klimatu, ochrony środowiska i zdrowia po stosunki zewnętrzne i bezpieczeństwo oraz sprawiedliwość i migrację. Odzwierciedleniem postępów w integracji była zmiana nazwy z Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWG) na Unię Europejską (UE) w 1993 r.

Pionierzy, którzy utorowali drogę do utworzenia UE

Unia Europejska nie istniałaby w znanej nam dzisiaj formie, gdyby kilku wyjątkowych ludzi nie zainspirowało tego nowatorskiego przedsięwzięcia. Gdyby nie energia i motywacja tych ludzi, nie wiadomo, czy żylibyśmy teraz w stabilnej i

wolnej od konfliktów zbrojnych Europie.

Wizjonerzy ci pochodzili z różnych krajów, reprezentowali różne środowiska i różne profesje – byli wśród nich zarówno żołnierze, prawnicy, jak i posłowie – lecz bliskie były im te same ideały: pokój i dobrobyt w zjednoczonej Europie.

Byli wśród nich m.in. **Robert Schuman i Jean Monnet, twórcy planu pojednania niemiecko-francuskiego, Winston Churchill, Alcide de Gasperi, Konrad Adenauer** i wielu innych, o których można przeczytać [tutaj](#)

1945-1959

Europa w czasach pokoju - początki współpracy

Unię Europejską utworzono po to, aby położyć kres krwawym wojnom, wybuchającym często pomiędzy sąsiadującymi krajami, z których najstraszliwszą była II wojna światowa. Od 1952 r. **Europejska Wspólnota Węgla i Stali jednoczy gospodarczo i politycznie państwa Europy**, by tym samym zapewnić długotrwały pokój.

Plan utworzenia wspólnoty przedstawił 9 maja 1950 roku Robert Schuman, francuski minister spraw zagranicznych. **Na pamiątkę tego wydarzenia, 9 maja obchodzimy co roku Dzień Europy.**

Wspólnotę założyło **sześć krajów: Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy**. Lata pięćdziesiąte upływają pod znakiem zimnej wojny pomiędzy Wschodem a Zachodem. W 1956 r. na Węgrzech czołgi radzieckie kładą kres protestom przeciwko reżimowi komunistycznemu. Rok 1957 to data utworzenia na podstawie traktatu rzymskiego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWG), innymi słowy „wspólnego rynku”.

1960-1969

Okres wzrostu gospodarczego

Lata 60. XX wieku to **dobry okres dla gospodarki, między innymi ze względu na likwidację ceł w handlu pomiędzy państwami członkowskimi. Kraje te postanawiają również wspólnie sprawować kontrolę nad produkcją żywności, tak by nikomu jej nie zabrakło**. Wkrótce dzięki takiej polityce pojawiają się nawet nadwyżki żywności. Maj 1968 przechodzi do historii pod znakiem studenckich protestów w Paryżu. Tak zwane „Pokolenie '68” staje się

motorem wielu zmian społecznych i obyczajowych.

1970-1979

Coraz większa wspólnota - pierwsze rozszerzenie

Dania, Irlandia i Wielka Brytania przystępują do Wspólnot Europejskich **1 stycznia 1973 r.** powiększając tym samym liczbę jej członków do dziewięciu. W następstwie krótkiej, lecz brutalnej wojny arabsko-izraelskiej w październiku 1973 r. rozpoczyna się kryzys energetyczny i problemy gospodarcze w Europie. Wraz z obaleniem portugalskiego reżimu Salazara w 1974 r. i - rok później - śmiercią generała Franco w Hiszpanii kresu dobiegają ostatnie prawicowe dyktatury w Europie. Dzięki polityce regionalnej UE ogromne sumy zaczynają napływać do biedniejszych regionów, wspierając tworzenie miejsc pracy i infrastruktury.

Parlament Europejski umacnia swój wpływ na sprawy unijne, a w 1979 r. obywatele po raz pierwszy wybierają jego członków w bezpośrednich wyborach. W latach 70. nasila się walka z zanieczyszczeniem środowiska. UE przyjmuje przepisy dotyczące ochrony środowiska, po raz pierwszy wprowadzając pojęcie „zanieczyszczający płaci”.

1980-1989

Zmiana oblicza Europy - upadek muru berlińskiego

Po strajkach w stoczni gdańskiej latem 1980 r. **związek zawodowy Solidarność i jego przywódca Lech Wałęsa urastają do rangi symbolu w Europie i na świecie.** **W 1981 r. Grecja staje się 10. państwem członkowskim UE, Hiszpania i Portugalia przystępują do niej pięć lat później.** W 1986 r. dochodzi do podpisania Jednolitego aktu europejskiego. Jest to traktat tworzący podstawy dla szeroko zakrojonego sześcioletniego programu, mającego na celu usunięcie przeszkód dla wolnego przepływu handlu w UE, a w konsekwencji utworzenia „jednolitego rynku”. **Wraz z upadkiem muru berlińskiego 9 listopada 1989 r. Europa przeżywa prawdziwy wstrząs polityczny. Po raz pierwszy od 28 lat otwierają się granice pomiędzy wschodnią i zachodnią częścią Niemiec, które w październiku 1990 r. ponownie się jednoczą.**

1990-1999

Europa bez granic

Upadek komunizmu w państwach Europy Środkowo-Wschodniej sprzyja zbliżeniu obywateli sąsiadujących ze sobą krajów. W 1993 r. ukończono

proces tworzenia jednolitego rynku, w ramach którego obowiązują tzw. cztery swobody, czyli swoboda przepływu towarów, usług, osób i kapitału. W latach 90. wchodzi w życie kolejne dwa traktaty: w 1993 r. wchodzi w życie traktat z Maastricht, a w 1999 r. - Traktat Amsterdamski. Obywatele są zainteresowani kwestiami ochrony środowiska, a także współpracy w zakresie bezpieczeństwa i obrony. **W 1995 r. Unii przybywa trzech nowych członków: Austria, Finlandia i Szwecja. Małe miasteczko w Luksemburgu daje nazwę układowi z Schengen, który stopniowo zapewni obywatelom możliwość podróżowania bez kontroli paszportowych na granicach.** Dzięki wsparciu UE miliony młodych ludzi podejmują studia za granicą. Telefony komórkowe i internet ułatwiają komunikację coraz większej liczbie osób.

2000-2009

Dalszy rozwój

Nowa wspólna waluta zaczyna obowiązywać w wielu krajach. W tym dziesięcioleciu coraz więcej krajów przyjmie euro. Po zamachach terrorystycznych w Nowym Jorku i Waszyngtonie, data 11 września 2001 r. nieodłącznie kojarzy się z „wojną z terroryzmem”. Kraje UE podejmują coraz ściślejszą współpracę w walce z przestępczością. **Przystąpienie aż 10 nowych państw (w tym Polski) do UE w 2004 r. uznano za kres podziałów politycznych pomiędzy Wschodem a Zachodem. W 2007 r. do Unii przystępują Bułgaria i Rumunia.** We wrześniu 2008 r. w gospodarkę światową uderza kryzys finansowy. **Wszystkie kraje UE ratyfikują traktat lizboński, który wchodzi w życie w 2009 r. Zapewnia on UE nowoczesne instytucje i skuteczne metody działania.**

2010 - dziś

Dekada pełna wyzwań

Światowy kryzys gospodarczy silnie uderza w Europę. UE pomaga kilku krajom w trudnej sytuacji i ustanawia tzw. unię bankową, aby zagwarantować, że banki będą bezpieczniejsze i bardziej wiarygodne. **W grudniu 2012 r. Unia Europejska otrzymuje Pokojową Nagrodę Nobla. W 2013 r. do UE przystępuje 28. kraj - Chorwacja.** Przeciwdziałanie zmianom klimatu jest jednym z priorytetów. Kraje UE postanawiają ograniczać szkodliwe emisje gazów cieplarnianych. W 2014 r. odbywają się wybory do Parlamentu Europejskiego, w wyniku których do parlamentu trafia większa liczba eurosceptyków. Po aneksji Krymu przez Rosję UE ustanawia nową strategię w dziedzinie bezpieczeństwa. Na Bliskim Wschodzie oraz w różnych częściach świata dochodzi do głosu ekstremizm religijny. Prowadzi to do

konfliktów i wojen, w wyniku których wiele osób, które zmuszone są uciekać przed niebezpieczeństwem, poszukuje schronienia w Europie. UE nie tylko stoi w obliczu dylematu, jak zadbać o nowych przybyszów, ale również jest celem kilku ataków terrorystycznych.

W wyniku referendum z czerwca 2016 roku, w nocy z 31 stycznia na 1 lutego 2020 roku Unię Europejską opuściła Wielka Brytania, która do końca tzw. okresu przejściowego uczestniczy w europejskiej unii celnej oraz jednolitym rynku, jednak bez prawa głosu w instytucjach europejskich. Jednocześnie trwają negocjacje w sprawie przyszłych stosunków UE-Wielka Brytania.

24 lutego 2022 roku inwazja Rosji na Ukrainę, stanowiąca eskalację wojny trwającej od 2014 roku